

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
Peperiksaan Semester Pertama
Sidang 1990/91
Oktober/November 1990
KTA 314 Kimia Logam Peralihan
Masa : [3 jam]

Jawab sebarang LIMA soalan.

Hanya LIMA jawapan yang pertama sahaja akan diperiksa.

Jawab tiap-tiap soalan pada muka surat yang baru.

Kertas ini mengandungi TUJUH soalan semuanya (4 muka surat).

---

1. [a] Bagi sebatian-sebatian kompleks yang berikut, berikan tatanama atau formula struktur yang betul mengikut peraturan IUPAC.
- [i] $[\text{Co}(\text{en})_2\text{Cl}_2]\text{Br}^*$
  - [ii] $[(\text{Co})_4\text{Co} - \text{Re}(\text{Co})_5]$
  - [iii] $[\text{Co}(\text{NH}_3)_3(\text{H}_2\text{O})\text{ClBr}]\text{Cl}^*$
  - [iv] $[\text{Co}(\text{ONO})(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$
  - [v] amminadikloro(η -etilena)platinum
  - [vi] di- μ -kloro-diklorobis(triethylfosfina)diplatinum(II)^{*}
- [b] Bagi sebatian kompleks yang bertanda ^{*} iaitu, [i], [iii] dan [iv] lukiskan kesemua isomer geometris yang berkemungkinan.
(14 markah)
- [c] Berikan langkah-langkah mekanisma bagi tindak balas penukargantian di antara sebatian kompleks $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5\text{Cl}]^{2+}$ bersama NaOH.
(6 markah)
2. [a] Gunakan gambarajah orbital molekul yang ringkas bagi menjelaskan dua jenis ligan yang bersifat "medan lemah" dan ligan yang bersifat "medan kuat". Berikan penjelasan tentang pembentukan pengikatan $\pi(\text{pi})$ di dalam sebatian kompleks logam peralihan.
(10 markah)

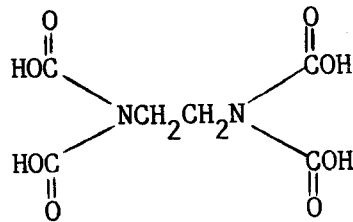
.../2-

- [b] Bermula dengan zat tindak balas $[\text{PtCl}_4]^{-2}$ kita dapat menyediakan sebatian kompleks cis- $[\text{PtCl}_2(\text{NH}_3)_2]$ dan bermula dengan $[\text{Pt}(\text{NH}_3)_4]^{+2}$ kita dapat menyediakan sebatian kompleks trans- $[\text{PtCl}_2(\text{NH}_3)_2]$.
- [i] Berikan persamaan-persamaan bagi penyediaan kedua isomer tersebut.
  - [ii] Berikan dua kaedah kimia yang berasingan bagi menentukan kedua-dua isomer yang diperolehi.
- (10 markah)
3. [a] Apabila kompleks $[\text{IrCl}(\text{PPh}_3)_3]$ bertindakbalas dengan Cl_2 , kompleks $[\text{IrCl}_3(\text{PPh}_3)_3]$ akan diperolehi sebagai hasil.
- [i] Berikan persamaan bagi tindak balas tersebut dan nyatakan jenis mekanisma yang terlibat.
  - [ii] Lukiskan kesemua jenis isomer yang mungkin didapati pada hasil kompleks iridium.
- (10 markah)
- [b] Jelaskan kenapa dua daripada ion kompleks akua $[\text{Cu}(\text{H}_2\text{O})_6]^{2+}$ lebih senang ditukarganti daripada empat ligan air yang lain.
- (10 markah)
4. Bincangkan dengan ringkas tentang perkara-perkara berikut:
- [a] Siri spektrokimia
  - [b] Peranan ligan di dalam mekanisma pemindahan elektron sfera dalam.
  - [c] Teori-teori bagi menjelaskan kesan trans.
- (20 markah)
5. Nilai $\log_{10} \beta$ bagi pembentukan kompleks ion logam Co^{2+} , Ni^{2+} dan Cu^{2+} bersama ligan NH_3 , en(etilenadiamina) dan edta telah disenaraikan di dalam jadual berikut.

(...bersambung) .../3-

Ligan	$\log_{10} \beta$	Co^{2+}	Ni^{2+}	Cu^{2+}
NH_3	β_6	4.4	8.3	-
	β_4	5.1	7.7	11.8
en	β_3	14.1	18.1	-
$(\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{NH}_2)$	β_2	10.8	13.1	20.0
edta*	β	16.3	18.5	18.7

*edta ialah

- [a] Lukiskan struktur kompleks Co^{2+} bagi pemalar β_6 , dan Ni^{2+} bagi pemalar β_2 .
- [b] Jelaskan tren peningkatan nilai β daripada ion logam Co^{2+} kepada nilai Ni^{2+} dan Cu^{2+} .
- [c] Berikan penjelasan bagi peningkatan nilai β bagi setiap kompleks apabila ligan berubah.
- [d] Kenapakah nilai β_6 dan β_3 bagi ion logam Cu^{2+} untuk ligan NH_3 dan en tidak diberikan?

(20 markah)

6. Di dalam jadual berikut disenaraikan momen kemagnetan yang diperolehi secara eksperimen bagi beberapa kompleks oktahedral.

Kompleks	Momen Kemagnetan
$[\text{Co}(\text{NH}_3)_6]^{2+}$	4.00 μ_B
$[\text{Mn}(\text{NCS})_6]^{4-}$	6.06 μ_B
$[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$	2.30 μ_B

- [a] Berikan konfigurasi elektron bagi setiap kompleks tersebut.
- [b] Lukiskan gambarajah pemecahpindahan orbital bagi kompleks $[\text{Co}(\text{NH}_3)_6]^{2+}$ dan kompleks $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$.
- [c] Kirakan tenaga penstabilan medan hablur bagi kesemua kompleks di dalam jadual.

607

(20 markah)

7. [a] Bincangkan tentang kompleks organologam karbonil dan kompleks organologam hidrokarbon berasaskan pada kaedah penyediaan dan sifat kimia mereka.

(12 markah)

- [b] Bagi setiap sebatian berikut tentukan samada ia mematuhi peraturan 18-elektron.

- [i] $\text{Fe}(\text{CO})_5$
- [ii] $\text{W}(\text{CH}_3)_6$
- [iii] $\text{CH}_3\text{Re}(\text{CO})_6$
- [iv] $[\text{CoCl}_2(\text{H}_2\text{O})_4]$
- [v] $[\text{Ni}(\text{en})_3]^{2+}$

(8 markah)

ooo000ooo